

світової економіки, що призводить до подорожчання кредитних ресурсів та відповідно до зниження активності в галузі будівництва та машинобудування.

Перелічені фактори негативно впливають на розвиток підприємств галузі та є чинниками незапланованих витрат.

**Висновки.** У подальшому позитивний вплив на підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі матиме зростання цін на сировинні товари на зовнішніх ринках та, відповідно, покращення умов торгівлі. Оскільки у гірничодобувній промисловості пріоритетним є виробництво сировини з найвищою якістю, необхідним є підвищення інвестиційної привабливості підприємств України та здійснення заходів щодо своєчасного обслуговування, оновлення обладнання, механізації та автоматизації виробничих процесів.

### **Список літератури.**

1. Електронна звітність. URL: <https://smida.gov.ua/db/participant/00191307>.
2. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності. URL: [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp\\_u/arh\\_orp\\_u.html](http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html).

УДК 338.2:658

## **ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ**

**Шахно А.Ю.**, д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки, організації та управління підприємствами, **Боднар І.В.**, здобувач. Криворізький національний університет

**Вступ.** Організація та розвиток малого бізнесу в Україні є тією складовою, якої потребує країна на сьогоднішній день. Підприємці, які знаходяться на початковому етапі створення власної справи або лише починають розвивати свій бізнес, чудово розуміють, що саме упровадження подібних заходів на підприємстві та прийняття правильних рішень здатні покращити соціально-економічне становище держави задля подальшого розвитку економіки України.

Оскільки економіка України перебуває в умовах ринкової трансформації, то розвиток підприємництва має стати одним з найважливіших факторів її соціально-економічного зростання. Але на сьогодні в Україні відсутній дієвий

механізм підтримки, захисту і розвитку підприємництва. Тому перед Урядом постає актуальне завдання паралельного розвитку як державної системи підтримки бізнесу, так й ініціативи самих підприємців [1].

Упродовж багатьох століть не тільки досвід нашої країни, а й досягнення та помилки зарубіжних держав доводили, що найпопулярнішим типом ведення бізнесу було і є мале підприємництво. Перевага малого бізнесу над іншими існуючими видами його ведення дає можливість усвідомити велику вірогідність впливу на соціально-економічний розвиток країни та його важливість. Саме це може допомогти країні вийти на світовий ринок, наблизитися до встановлених стандартів передових держав і бути на конкурентоспроможному рівні.

**Мета роботи** – розкрити роль малого підприємництва у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки та запропонувати комплекс заходів щодо забезпечення умов ефективного розвитку підприємництва в Україні.

**Матеріали та методи.** Сучасні проблеми й тенденції розвитку підприємництва та його ролі як важливого фактору підвищення конкурентоспроможності національної економіки досліджуються в працях вітчизняних науковців-економістів, серед яких можна виокремити Б.М. Андрушківа, Л.М. Васильєву, З.С. Варналія, О.В. Захарова, А.П. Кісельова, І.Г. Костирка, В.В. Липчука, М.Й. Маліка, С.В. Мочерного, С.Ф. Покропивного, Г.О. Поліщук, С.О. Полковниченко, В.О. Сизоненка, Л.М. Фокас, О.Г. Череп та інші, серед зарубіжних – С.С. Беляєву, І.В. Зікунову, Р. Кантільйона, А. Сміта, Д. Рікардо, Ж.-Б. Сея, А. Маршалла, Д. Шумпетера та інших.

**Результати.** На сучасному етапі розвитку українського підприємництва малий бізнес займає недостатній сектор, що негативно впливає на економіку країни. Рентабельність значної кількості малих підприємств не на високому рівні через ряд причин. Зокрема, це макро- чи мікроекономічні кризи або нестабільність економічних явищ. Подібні явища призводять до несприятливих умов, які впливають на якість товарів чи послуг, що надає певне підприємство. Відповідно, рентабельність та прибутковість організації падають, що не дає ефективно розвиватися малому бізнесу [2, с. 61]. Також негативно впливає

недосконалість інституту права в аспекті розвитку підприємництва, значне податкове навантаження на малий бізнес. На даний момент Україна перебуває в умовах розвитку ринкових відносин, а тому соціально-економічний механізм, що дозволяє оптимально вести й активно розвивати підприємництво, потрібно контролювати з боку держави. Ситуація, що склалася в країні на сьогоднішній день, пов'язана з недостатньо сприятливим ринковим кліматом, що призводить до проблем із фінансуванням.

Тому необхідно упроваджувати заходи щодо поліпшення соціально-економічної ситуації вже зараз. Фінансування та підтримка малого бізнесу – це те, що зможе забезпечити Україні не тільки омріяне місце серед розвинутих країн, а й допомогти їй здобути високий потенціал та бути вагомою частиною міжнародного поділу праці. Інвестування держави у сферу освіти та здоров'я здатне вплинути на збільшення кількості нових організацій, що призведе до суцільних позитивних наслідків. Наприклад, до можливих результатів можна віднести збільшення кількості робочих місць, що однозначно призведе до покращення фінансового стану [1]. Розвиток малого бізнесу практично неможливий без розуміння того, як важливо упроваджувати інновації, які викликані безперервним процесом науково-технічного прогресу. Кожна країна повинна слідкувати за тим, що відбувається в світі та якими інформаційними технологіями прославилися інші держави. Відомо, що Європейський союз цілковито підтримує ідею впровадження новинок, а тому це може стати чудовим рішенням задля запоруки підтримки передовими країнами. Робити ідею з інноваціями провідною та витрачати досить немаленький обсяг державних коштів – саме на це є доцільною думкою, яка здатна дати культові результати. Зрозуміло, що інноваційний успіх також може бути стимулом для організацій, які займаються схожою діяльністю. Компанії, які будуть брати приклад з передових підприємств, забезпечать високе конкурентне середовище.

Для успішного розвитку малого бізнесу також слід звернути увагу на податкову систему країни. В Україні панує ситуація, яка не дає підприємству існувати ефективно ні власникам, ні споживачам. Перш за все, організаціям

потрібна підтримка, що може заручити їх від корупційного ведення бізнесу. На сьогоднішній день частина українських підприємців намагається уникнути сплати справедливої та реальної суми податків, що негативно впливає на економіку країни та гальмує розвиток підприємництва. Державі слід удосконалити механізм розвитку підприємництва, посилити свій контроль та регулювати правову ситуацію [3, с. 42].

**Висновки.** Таким чином, досвід індустріально розвинутих країн з ринковою економікою підтверджує те, що підприємництво відіграє особливу роль у національному господарстві будь-якої країни та є необхідною умовою досягнення економічного зростання. Україна не є виключенням. У сучасних умовах вона потребує впровадження комплексу заходів для підвищення ефективності економіки. Один із дієвих способів – підтримка малого бізнесу з боку держави, що є запорукою успішного розвитку національної економіки. Впровадження таких заходів для покращення ситуації країни, як достатнє фінансування, використання інновацій та передових технологій, регулювання податкової системи, можуть вивести Україну на більш високий рівень та забезпечити гідні умови для розвитку підприємництва, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобалізації.

### **Список літератури.**

1. Шахно А.Ю., Короленко О.Б., Лашкун Г.А. Розвиток підприємництва як важливий фактор підвищення якості людського капіталу. *Сталий розвиток економіки*. 2018. №2 (39), С. 173–181.

2. Дикань О.В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. №57. URL: <file:///C:/Users/%D0%90%D0%BB%D1%91%D0%BD%D0%B0/Downloads/rozvitok-malogo-b-znesu-v-ukra-n-problemi-ta-shlyahi-zabezpechennya.pdf> (дата звернення: 10.03.20).

3. Жуков С.А., Дюгованець О.М., Балко О.Ю. Мале підприємництво в Україні: роль, стан і перспективи розвитку в період соціально-економічних потрясінь. *Вісник економічної науки України*. 2019. №1. С. 40–43.